

Amsterdam, 3 september 2023

Betreft: consultatie Wet verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten

Met deze brief reageert [Kunsten '92](#), de belangenvereniging voor [kunst, cultuur, erfgoed en de creatieve sector](#) op de [consultatie](#) Wet verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten.

Een gezonde arbeidsmarkt is belangrijk voor kunst, cultuur, erfgoed en de creatieve sector. Mede als gevolg van het advies [Passie Gewaardeerd](#) (2016) van de SER en Raad voor Cultuur, heeft Kunsten '92 de regie genomen om tot een gezonde arbeidsmarkt voor de culturele en creatieve sector te komen. Hieruit is de [arbeidsmarktagenda cultuur](#) voortgekomen en de [Fair Practice Code](#) (FPC), die door de gehele sector wordt omarmd. Het is goed dat de regering met plannen en wetgeving komt om de arbeidsmarkt te verbeteren. Wij pleiten er voor dat de hervorming van de arbeidsmarkt in nauwe samenhang met cultuurpolitieke besluitvorming plaatsvindt. Wij vragen hierbij daarom om specifiek oog te hebben voor de culturele en creatieve sector en ook voor de budgettaire consequenties die dat heeft om de binnenlandse cultuurproductie op het gewenste niveau te houden en werknemers in onze sector daadwerkelijk meer zekerheid en een beter inkomen te bieden.

In het kader van de voorgestelde wet brengt Kunsten '92 voor de consultatie een drietal punten voor het voetlicht: samenhang, werkzekerheid en inkomenszekerheid.

Concreet:

- 1) houd oog voor de samenhang en wisselwerking van cultuurbeleid en arbeidsmarktbeleid, versterk HRM-functies en verruim het budget voor implementatie van deze nieuwe arbeidswetgeving;
- 2) behoud flexibiliteit en ruimte voor seizoenswerk zoals ook wordt voorgesteld in het basiscontract, blijf daarbij maatwerk van sociale partners toestaan in cao-verband;
- 3) overweeg een voorziening om inkomenszekerheid te verschaffen in perioden zonder directe relatie met een werkgever of opdrachtgever.

1) Samenhang en wisselwerking van cultuurbeleid en arbeidsmarktbeleid

Kunsten '92 vindt het positief dat er aandacht is voor gezonde arbeidsvoorwaarden, zowel voor werkenden, werknemers/opdrachtnemers en werkgevers/opdrachtgevers. De Nederlandse kunst, cultuur, erfgoed en creatieve sector ondersteunen een goede balans en een goede arbeidsrelatie volledig. Werkgevers en werknemers in de sector werken aan Cao's waarin zowel ruimte is voor meer vaste contracten als zzp'er-schap op basis van een eerlijke betaling. Deze ontwikkeling brengt extra kosten met zich mee, die niet verdisconteerd zijn in publieke financiering en prijzen. Hoge prijzen kunnen ook problematisch zijn omdat de toegankelijkheid van cultuur dan onder druk komt te staan. De voorgestelde wetgeving vraagt een grotere inspanning bij het aangaan en beoordelen van contracten en het maken van roosters en planningen. Dit is een grote opgave in een sector waar kleinschalige bedrijvigheid de norm is. Dat vraagt om versterking van de HRM-functie in organisaties en van sociale partners en brancheorganisaties; voor organisaties die geen HRM-functie hebben is een HRM-voorziening voor de sector belangrijk. Om de kosten van wetgeving op te vangen zijn - zeker voor waar het publieke financiering betreft - aanvullende middelen nodig.

2) Behoud van flexibiliteit en ruimte voor tijdelijk werk

De culturele en creatieve sector is gebaat bij een arbeidsmarkt die ruimte geeft aan flexibiliteit, maatwerk en diversiteit. Daar waar het inherent is aan cultuurproductie moet deze flexibiliteit blijven bestaan.

Die flexibiliteit kan zoals ook wordt voorgesteld meer intern worden georganiseerd, maar dan moet in Cao-verband daarvoor wel de ruimte blijven bestaan, zoals die nu bestaat voor bijvoorbeeld bijzondere functies zoals bij remplaçanten andere benoemde artistieke functies.

De Wet verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten schrijft ook over uitzondering van tijdelijk werk. In de culturele en creatieve sector is sprake van werk dat seizoensgebonden is en zal er ook behoefte zijn en blijven aan externe flexibiliteit. Dit treedt op bij onder andere festivals en ensembles. Het heeft te maken met bijvoorbeeld het wisselende repertoire dat gespeeld wordt of het vaak unieke karakter van een kunstproductie.

We begrijpen en onderschrijven dat de nieuwe wetgeving mazen probeert te dichten waarvan misbruik wordt gemaakt door wetgevers om zekerheid van werknemers te ondermijnen. Echter, we vragen aandacht voor het unieke karakter van de kunsten, waarbij voor korte tijd door kunstenaars en makers gezamenlijk aan een kunstwerk/productie wordt gewerkt en waarbij de unieke kwaliteiten van deze makers de kwaliteit van het kunstwerk bepalen.

3) **Vergroot inkomenszekerheid van werkenden**

Net als het kabinet wenst de kunst- en cultuursector continuïteit en zekerheid voor werkenden, werknemers en werkgevers zodat er voldoende rust en ruimte en continuïteit van werk en inkomen ontstaat. Gezien het soms gefragmenteerde werk in de kunst- en cultuursector is het de moeite waard om ter overbrugging tussen projecten en trajecten de gedachte voor een basiszekerheid van inkomen te onderzoeken. Goede voorbeelden hiervan zijn te vinden in verschillende Europese landen zoals Duitsland, Ierland, België, Zweden, Ierland en Frankrijk. Op deze manier wordt flexibiliteit behouden voor de sector, en is er zekerheid voor werkenden met voldoende rust en ruimte voor creativiteit tussen projecten door. Wij vragen u om bij het totale hervormingspakket invoering van een voorziening om inkomenszekerheid voor kunstenaars te overwegen. Hiermee kan een armoedeval worden voorkomen en kan inkomen worden verschaft in perioden zonder directe relatie met een werkgever of opdrachtgever. De huidige WW-referentiekaders en de BBZ voor zelfstandigen bieden onvoldoende toegang tot passende sociale zekerheid. Een punt dat ook is benoemd in de huidige [Arbeidsmarktagenda culturele en creatieve sector](#).

Tenslotte

Kortom, de culturele en creatieve sector is voorstander van een goede arbeidsrelaties en wij snappen dat afspraken in een stringenter wettelijk kader worden vastgelegd. Eerlijke betaling staat voor zowel politiek, opdrachtgevers, werkgevers als werkenden inmiddels bovenaan. Wij vragen daarom aan het kabinet om de gevolgen van veranderende wetgeving te implementeren zodat de rekening uiteindelijk niet alsnog bij werkenden in onze sector komt te liggen.

Namens

[Kunsten '92](#), [Creatieve Coalitie](#) en [Kunstenbond](#)